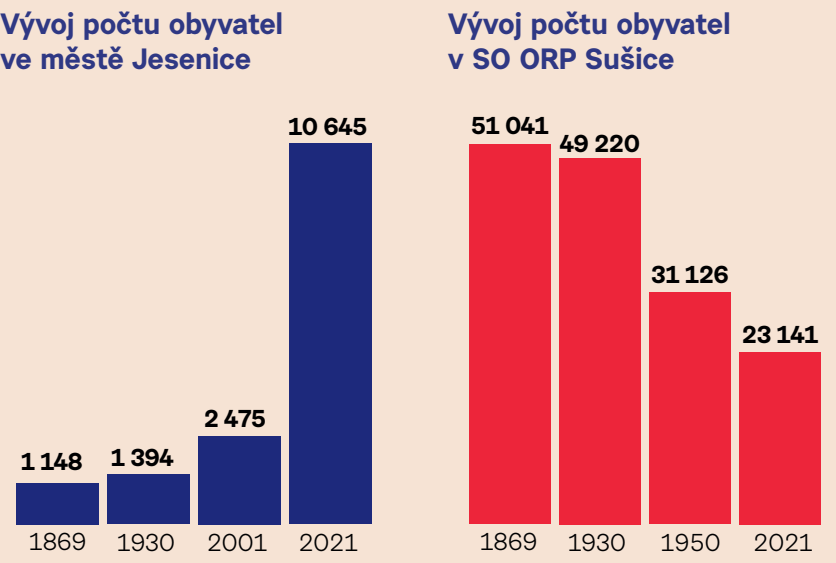

Přehled nejdůležitějších kapitol díla

Retrospektivní přehled o počtu obyvatel v letech 1869–2021

Kapitola propojuje současný lexikon s těmi minulými a přináší historický přehled o počtech obyvatel v různých současných územních celcích.

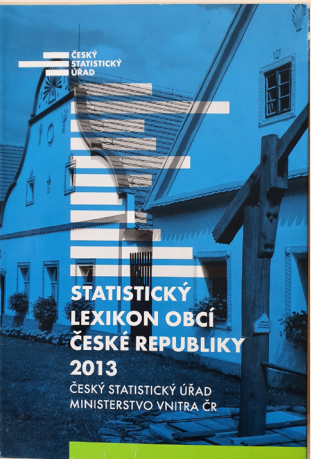
Metodika uváděných počtů se však v čase měnila. Za roky 1869–1950 je uváděn počet obyvatel přítomných, za roky 1961–2001 počet obyvatel trvale bydlících, za roky 2011 a 2021 počet obyvatel obvykle bydlících. U mnohých celků můžeme sledovat zajímavý populační vývoj, jako například:

Přehled změn v územním členění a v názvech obcí a jejich částí, ke kterým došlo v období od 2. 1. 2013 do 1. 1. 2024

Kapitola obsahuje přehled změn v územním členění a v názvech obcí a jejich částí, ke kterým došlo v období po vydání Statistického lexikonu obcí České republiky 2013. Vysvětluje tedy rozdílnosti v územní struktuře, kterými se aktuální lexikon liší od lexikonu minulého.

Největší změny se v tomto období dotkly vojenských újezdů, jelikož prakticky u všech došlo k významné územní redukci. Stalo se tak vyčleněním sídelních útvarů z okrajových částí újezdů a jejich připojením k jiným sousedním nebo nově vzniklým obcím. Vojenský újezd Brdy pak byl zrušen úplně. Nepočítaje změny v rámci vojenských újezdů, došlo ve sledovaném období k 83 změnám v územním členění, 7 změnám názvu obcí a 11 změnám názvu části obcí.

Někdy je změna názvu obce spíše jen administrativní záležitostí.

Do 2014:
Kostelec nad Černými Lesy

Od 2014:
Kostelec nad Černými lesy

Statistický lexikon obcí 2024

Autoři posteru:

Vladimír Balcar, Lubomír Čamra
Odbor statistiky obyvatelstva,
Český statistický úřad

Úvod

Na podzim roku 2024 vydal Český statistický úřad tradiční Statistický lexikon obcí. Tato obsáhlá publikace přináší základní údaje o osobách, bytech a domech ze Sčítání 2021, a to až do úrovně částí obcí a základních sídelních jednotek a jejich dílů.

Za kraje, okresy a správní obvody obcí s rozšířenou působností uvádí, vedle úhrnných hodnot stejných ukazatelů, také údaje o počtech obcí, částí obcí, základních sídelních jednotek a katastrálních území. Všechny údaje jsou přepočteny na územní strukturu Česka platnou k 1. 1. 2024.

Lexikon dále uvádí přehled úředních názvů všech obcí a částí obcí a také příslušnost jednotlivých obcí ke správním obvodům obcí s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem, k matričním, stavebním a finančním úřadům. To je doplněno přehledem všech změn v územním členění a v názvech obcí a jejich částí, k nimž došlo od vydání předchozího lexikonu, tj. v období od 2. 1. 2013 do 1. 1. 2024.

V neposlední řadě lexikon obsahuje také retrospektivní data, a to o počtu obyvatel v letech 1869–2021 na území současných krajů, okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností a měst s více než 10 tisíci obyvateli.

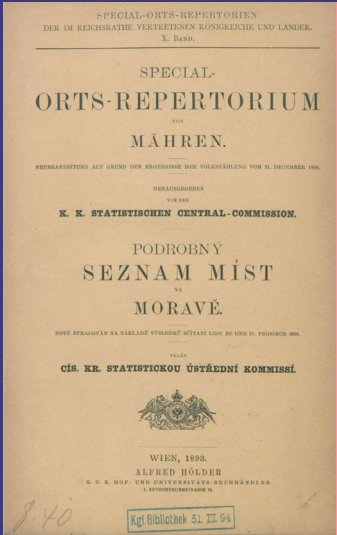

Autoři lexikonu:

Vladimír Balcar, Lubomír Čamra, Jiří Halásek, Ondřej Junášek,
Petr Klauda, Kamila Kuklová, Anna Podpierová, Marie Radolfová
a Jana Štichauerová

Historický význam lexikonu

Statistické lexikony obcí (seznamy míst) se vždy těšily velkému zájmu uživatelů. Vycházely pravidelně po každém sčítání lidu a výsledky v nich byly publikovány vždy do nejmenšího územního detailu dle dobové územní struktury. Ve spolupráci s ministerstvem vnitra sloužily také jako úřední seznamy obcí a osad (dnes částí obcí), obsahující jejich oficiální názvy.

Až do roku 1930 byly tyto lexikony vydávány dle tehdejšího zemského uspořádání samostatně zvlášť pro každou zemi mocnářství, tj. na našem území za Čechy, Moravu a Slezsko (v roce 1930 po sloučení Moravy a Slezska za zemi Moravskoslezskou).

Pro konstrukci historických dat za dnešní republiku však nelze jednoduše sečíst tyto 3 historické země, je nutno vzít v úvahu dodatečně připojená či odpojená území (zejména po I. světové válce) - Vitorazsko, Valticko, Hlučínsko, východní Těšínsko.

Počet obcí, částí obcí, základních sídelních jednotek a katastrálních území a úhrnné hodnoty podle krajů, okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Tato kapitola uvádí základní souhrnný přehled o počtech uvedených jednotek na území vymezeném legendou.

Složitější situace nastává pouze na území hlavního města Prahy, jelikož v něm nejsou části obce a katastrální území skladebné do obvodů hl. města Prahy dle zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a ve znění pozdějších předpisů. Jejich počet je tedy uveden pouze za hlavní město Prahu celkem.

111 obcí se nachází na území SO ORP Znojmo. To je nejvíce ze všech SO ORP v Česku.

Základní údaje za obce, části obcí a základní sídelní jednotky podle krajů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Nejrozsáhlejší kapitola celého lexikonu obsahuje údaje o počtech obyvatel dle pohlaví a základních věkových skupin a další vybrané informace.

Statistický lexikon obcí 2024																
Hlavní město Praha																
Přehled hlavních měřících údajů	Obec, správní obvod hl. m. Prahy, městská část, část obce (díl), základní sídelní jednotka (díl)	Počet obyvatel (díl, SO ORP, celkem)	Obyvatelstvo					Zaměstnaní					Domy			Byty
			celkem	z toho		Průměr na osobu	celkem	z toho		celkem	celkem	dobyva				
				ženy	ve věku 15-64 let			v zemědělství	ve službách							
														v zemědělství	ve službách	
a	b	c	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Praha	204782	1 301 432	607 983	199 369	238 917	766 484	733 840	5 098	605 325	49 140	106 154	68 483	721 332	627 795		
Správní obvod Praha 1	11 011	22 967	11 143	2 546	4 021	14 352	13 704	97	11 940	739	1 945	264	16 543	12 783		
1. Praha 1	80095 4	22 967	11 143	2 546	4 021	14 352	13 704	97	11 940	739	1 945	264	16 543	12 783		
1. Hradčovice (Praha 1)	41055 6															
Proč Ládví	12715 9 0															
2. Hradčovice (Praha 1)	40304 1	671	306	96	154	423	412	4	364	34	130	63	531	308		
Stromovka zahrada	12711 6 0	19			2	12	12	3	9			7	5	11	7	
Překážka	12712 4 0	563	259	78	127	351	347	3	303	28	95	48	439	266		
Hrad	12713 2 0	90	21	24	60	50	50	1	50	8	28	10	81	55		
3. Josefov	12700 1	617	218	124	246	500	464	6	464	67	61	17	103	103		
4. Malá Strana (Praha 1)	40303 3	1 506	754	461	700	2 170	2 068	14	1 919	119	378	82	2 679	1 918		
Horní malobytenský obvod	12709 4 0	1 377	725	278	278	1 600	1 500	16	1 484	49	163	63	1 129	744		
Demotická zahrada	12710 0 0	28	13	7	19	19	19	1	17	6	2	20	14			
Dolní malobytenský obvod	12714 0 0	2 101	1 043	266	421	2 292	2 240	8	2 103	72	209	37	1 721	1 160		

Všechna data jsou až do úrovně základních sídelních jednotek. Obce jsou v kapitole řazeny dle krajů a následně abecedně dle správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Seznam obcí a jejich příslušnost do správních obvodů úřadů veřejné správy

Kapitola obsahuje zajímavý přehled o tom, k jakým úřadům veřejné správy konkrétní obce přísluší.

Konkrétně se jedná o příslušnosti k územnímu pracovišti finančního úřadu, katastrálnímu pracovišti, stavebnímu a matričnímu úřadu. Za zmínku stojí, že od 1. 1. 2013 bylo 199 dosavadních finančních úřadů nahrazeno 14 finančními úřady s krajskou působností, které mají celkem 124 územních pracovišť.

Názvy územních pracovišť většinou označují sídlo územního pracoviště, ale existuje několik výjimek (Praha-Jižní Město, Praha-Modřany, Praha-východ, Praha-západ, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Brno I až IV, Brno-venkov a Ostrava I až III).

Zdroje dat:

ČSÚ, Statistický lexikon obcí 2024
<https://csu.gov.cz/produkty/statisticky-lexikon-obci-2024>

54. konference České demografické společnosti
28. až 30. května 2025, České Budějovice